

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudkyní JUDr. Markétou Lehkou, Ph.D. v právní věci **žalobce: J. Č.**, bytem „X“, zastoupeného Mgr. Václavem Mimránkem, advokátem se sídlem v Brně, ul. Čechyňská č. p. 23, PSČ 602 00, proti **žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem v Praze 2, ul. Na Poříčním právu č. p. 376/1, PSČ 120 00, v řízení o žalobě proti rozhodnutí Krajského úřadu Ústeckého kraje, odbor sociálních věcí a zdravotnictví, ze dne 8. 11. 2006, č. j. 3729/SZ/2006-2, ev. č. 145734/2006,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu Ústeckého kraje, odbor sociálních věcí a zdravotnictví, ze dne 8. 11. 2006, č. j. 3729/SZ/2006-2, ev. č. 145734/2006, **se pro vady řízení zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. V řízení o žalobě a kasačních stížnostech proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 26. 1. 2007, č. j. 42 Cad 11/2007 – 13, a proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 7. 2. 2011, č. j. 16 Cad 33/2008 – 87, je žalovaný **povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení v částce 137,-Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Václavu Mimránkovi **se přiznává** odměna za zastupování žalobce a náhrada hotových výdajů ve výši **1.936,-Kč**, která mu bude proplacena z účtu Krajského soudu v Ústí nad Labem do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě domáhal zrušení rozhodnutí původního žalovaného ze dne 8. 11. 2006, č. j. 3729/SZ/2006, ev. č.: 145736/2006, jímž bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Magistrátu města Mostu ze dne 30. 8. 2006, č. j. OSV/555/9567/06, kterým vedoucí odboru sociálních věcí Magistrátu města Mostu neshledala důvody pro vyloučení Z. N., pracovnice odboru sociálních věcí Magistrátu města Mostu pro podjatost, které se žalobce domáhal ve své žádosti ze dne 18. 8. 2006 o jednorázovou dávku sociální péče v mimořádných případech. Vedle toho se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí původního žalovaného ze dne 8. 11. 2006, č. j. 3729/SZ/2006-2,

ev. č.. 145734/2006, jímž bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Magistrátu města Mostu ze dne 15. 9. 2006, č. j. OSV/555/06/Nv/9567/06, kterým Magistrát města Mostu rozhodl o poskytnutí věcné dávky formou potravinových poukázek ve výši 900,-Kč podle § 8a zákona č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soc. potřebnosti“), a to na základě žalobcovy žádosti o poskytnutí jednorázové dávky ve výši 4.140,-Kč na období od 1. 8. 2006 do 31. 8. 2006.

Na tomto místě soud podotýká, že v průběhu soudního řízení vedeného dle zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), počínaje dnem 1. 1. 2012 podle čl. VIII. bod 10 zák. č. 366/2011 Sb. přešla pravomoc z původního žalovaného Krajského úřadu Ústeckého kraje na Ministerstvo práce a sociálních věcí k rozhodování o dávkách státní sociální podpory a dávek pomoci v hmotné nouzi. V dalším řízení počínaje dnem 1. 1. 2012 je tak nově v projednávané věci podle ust. § 69 s. ř. s. bez dalšího žalovaným Ministerstvo práce a sociálních věcí.

Žalobce v žalobě uvedl, že dne 18. 8. 2006 podal u prvoinstančního správního orgánu žádost o poskytnutí jednorázové peněžní dávky sociální péče ve výši 4.140,-Kč, která se skládala z částky 3.300,-Kč k zajištění výživy a ostatních základních potřeb a částky 840,-Kč k zaplacení 1/7 skutečných nezbytných nákladů na domácnost. Žádost odůvodnil tím, že nemá žádné příjmy, avšak čl. 30 odst. 2 Listiny základních práv a svobod ve spojení s § 3 odst. 2 písm. e) zákona č. 463/1991 Sb., o životním minimu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o živ. minimu“), a s § 1 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 308/2003 Sb., ve znění pozdějších předpisů, mu zaručuje měsíční příjem ve výši alespoň životního minima, který v jeho případě činí 4.140,-Kč a pod hranicí kterého u žalobce nastává stav hmotné nouze. Rovněž vznesl námitku podjatosti vůči pracovníci prvoinstančního správního orgánu p. N., která měla o předmětu žádosti žalobce rozhodovat a navrhl její vyloučení ze zahájeného správního řízení s tím, že p. N. má osobní zájem na výsledcích správního řízení. Usnesením vedoucí odboru sociálních věcí Magistrátu města Most ze dne 6. 9. 2006, č. j. OSV/555/9567/06 byl návrh žalobce na vyloučení p. N. ze správního řízení zamítnut a následné odvolání žalobce bylo zamítnuto výše specifikovaným rozhodnutím původního žalovaného. Dále žalobce uvedl, že rozhodnutím prvoinstančního správního orgánu ze dne 15. 9. 2006, č. j. OSV/555/06/Nv/9567/06, bylo rozhodnuto poskytnout žalobci jednorázovou peněžní dávku sociální péče ve výši pouze 900,-Kč a vyplatit jí nikoli formou stanovenou v § 102 odst. 1 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soc. zabezpečení“), tedy buď v hotovosti, nebo převodem na účet peněžního ústavu označený žalobcem, nýbrž formou cenných papírů, tedy v peněžních poukázkách na nákup potravin. V odůvodnění prvoinstanční správní orgán pouze konstatoval, že dle ust. § 8a zákona o sociální potřebnosti platí, že občanu, který nesplňuje podmínky pro poskytování měsíčně se opakující dávky sociální péče podle tohoto zákona a jemuž hrozí vážná újma na zdraví, může být poskytnuta v nezbytném rozsahu pomoc a to formou věcné nebo peněžní dávky, popřípadě služby sociální péče. Nejedná se prý však o dávku vázanou na sociální potřebnost. Dále bylo konstatováno, že žalobce nesplňuje podmínky sociální potřebnosti a podmínky pro poskytování měsíčně se opakující dávky sociální péče, avšak hrozí mu vážná újma na zdraví, proto bylo rozhodnuto poskytnout dávku ve výši pouze 900,-Kč formou v rozhodnutí uvedenou. Odvolání žalobce proti výše uvedenému rozhodnutí původní žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím zamítl s tím, že dávka byla poskytnuta věcná, nikoli peněžní. Dále se původní žalovaný odmítl vypořádat s námitkou podjatosti pracovnice prvoinstančního správního orgánu, protože už byla řešena v samostatném řízení. Původní žalovaný konstatoval, že rodině žalobce je poskytována měsíčně se opakující dávka sociální péče a žalobce nesplňuje podmínky pro poskytování sociálních dávek, proto není s rodinou společně posuzován. Protože však výživa žalobce od 1. 8. 2006 byla značně ohrožená, byla

mu poskytnuta jednorázová peněžní dávka sociální péče dle § 8a zákona o sociální potřebnosti, když tato dávka není nároková a musí zajistit pouze pomoc v nezbytném rozsahu. Je tedy zcela v kompetenci správního orgánu, který ji přiznal, v jakém rozsahu a jakým způsobem ji poskytne.

V návaznosti na právě uvedené žalobce namítl nezákonnost rozhodnutí původního žalovaného, neboť odporuje čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky a čl. 30 odst. 2 a čl. 32 odst. 1 Listiny základních práv a svobod ve spojení s čl. 9 a 11 Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech, jež byly nálezem Ústavního soudu ČSFR publikovaným v částce 96/1992 Sb. a v částce č. 116/1992 Sb. extenzivně vloženy do čl. 10 Ústavy České republiky a tím bylo určeno, že stanoví-li předmětné články něco jiného než zákon, použije se ustanovení těchto článků. Správní řízení před prvoinstančním správním orgánem i před původním žalovaným bylo zatíženo nezhojitelnými procesními vadami, které měly vliv na výsledek celého řízení. Dále žalobce namítl, že rozhodnutí původního žalovaného i prvoinstančního správního orgánu je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

Žalobce má za to, že povinností prvoinstančního správního orgánu bylo přesvědčivě prokázat, že pracovnice prvoinstančního správního orgánu vůči žalobci podjatá není, nikoliv její nepodjatost tvrdit pouze na základě toho, že samotná pracovnice to popírá. Žalobce namítl, že podjatost nemusí být prokázána, k vyloučení pracovníka správního orgánu z řízení postačuje pouze důvodné podezření, že na výsledcích řízení má osobní zájem.

Žalobce dále uvedl, že ve správním řízení bezpečně a spolehlivě prokázal, že své příjmy nemůže zvýšit vlastním přičiněním, včetně vlastní práci a původní žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí toto tvrzení nijak nezpochybil, avšak i přes to potvrdil rozhodnutí prvoinstančního správního orgánu, když žalobci poskytl pouhých 900,-Kč namísto zákonem stanovených 4.140,-Kč. Pokud je životní minimum stanoveno zákonem na částku 4.140,-Kč měsíčně, musí být žalobci dávka sociální péče případně jakákoli jiná peněžní pomoc poskytnuta v takové výši, aby jeho příjem do této částky dorovnal. V opačném případě žalobce i nadále zůstane v krajní hmotné nouzi, což odporuje čl. 1 odst. 1 Ústavy ČR, čl. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 9 a 11 Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech. Žalobce uvedl, že od 10. 1. 2005 má odborným lékařem předepsanou dietu definovanou v § 1 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 308/2003 Sb., v platném znění, proto částka životního minima určená pro něho v § 3 odst. 2 písm. e) zákona o živ. minimu k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb se automaticky zvyšuje o 900,-Kč a činí tak 3.300,-Kč měsíčně a nezbytné náklady žalobce na domácnost činí 840,-Kč dle vlastního rozhodnutí prvoinstančního správního orgánu ze dne 26. 7. 2006, č. j. OSV/555/06/Nv/8134/06, které bylo potvrzeno rozhodnutím původního žalovaného ze dne 6. 9. 2006, č. j. 3097/SZ/2006, ev. č. 124853/2006. Žalobce namítl, že původní žalovaný se otázkou nezbytnosti dávky sociální péče poskytnuté žalobci vůbec nezabýval a z tohoto důvodu není vůbec jasné, proč je žalobci poskytnuto právě 900,-Kč a jakým způsobem má žalobce z této částky předat manželce 840,-Kč a ze zbývajících 60,-Kč se celý měsíc živit.

Žalobce dále namítl, že není jasné, z jakého právního důvodu prvoinstanční správní orgán poskytl žalobci peněžní dávku sociální péče formou poukázek k nákupu potravin, což zákon o soc. zabezpečení, neumožňuje. Žalobce nepožádal o poskytnutí věcné dávky. Z toho vyplývá, že pokud prvoinstanční správní orgán rozhodl o výplatě poskytnuté dávky jiným způsobem, než stanoví zákon, jednal tak zcela svévolně a ta část napadeného rozhodnutí, kde je stanoven způsob její výplaty odlišný, je zcela nulitní, protože o jiném způsobu výplaty dávky než stanoví zákon, prvoinstanční správní orgán rozhodl bez dostatku pravomoci. Tento nezákonný postup prvoinstančního správního orgánu potvrdil i původní žalovaný, a z tohoto důvodu je rovněž jeho rozhodnutí nezákonné.

Žalobce rovněž namítl, že je sice pravdou, že jeho rodině jsou poskytovány opakované peněžní dávky sociální péče, avšak celková situace jeho rodiny v období od 1. 8. 2006 do 31. 8. 2006 byla taková, že jeho rodina skládající se ze 7 osob (žalobce, jeho manželka a 5 dětí ve stáří 2 měsíce, 14 měsíců, 3 roky, 4 roky a 7 let) měla sociální potřebnost 20.525,-Kč, životní minimum 18.310,-Kč, ale celkové příjmy – dávky státní sociální podpory a opakované peněžní dávky sociální péče manželky žalobce – dosahovaly pouze 16.520,-Kč, ze kterých minimálně 5.875,-Kč rodina utratila na úhradu nezbytných nákladů na domácnost. Z toho pak vyplývá, že na úhradu nákladů na výživu a ostatních základních osobních potřeb rodině žalobce zbývalo pouze 10.645,-Kč namísto zákonem stanovených 14.650,-Kč, což znamená, že celá rodina žalobce zaviněním správních orgánů obou stupňů v inkriminovaném období pobývala s příjmy pod stanovenou zákonem společensky uznanou hranici životního minima v krajní hmotné nouzi.

Konečně žalobce namítl, že není vůbec jasné, jak původní žalovaný dospěl k závěru, že žalobce nemá nárok na dávky a služby sociální péče, když od 27. 2. 2006 došlo k legislativním změnám a od té doby žalobce, jako rodinný příslušník občana Evropské unie hlášený v České republice po dobu delší než 3 měsíce dle zvláštního právního předpisu, má nárok na dávky a služby sociální péče.

Původní žalovaný ve svém písemném vyjádření k žalobě navrhl zamítnutí žaloby v celém rozsahu pro nedůvodnost. V něm uvedl, že Magistrát města Mostu přiznal žalobci jednorázovou dávku sociální péče podle § 8a zákona o soc. potřebnosti ve znění účinném do 31. 12. 2006. Dle tohoto ustanovení bylo možno občanu, který nesplňoval podmínky pro poskytování dávek sociální péče a jemuž hrozí vážná újma na zdraví, poskytnout v nezbytném rozsahu pomoc, a to formou věcné nebo peněžité dávky. Nejednalo se o dávku nárokovou, ale fakultativní. Bylo zcela v kompetenci správního orgánu, který o této dávce rozhodoval, v jaké výši ji přizná. Původní žalovaný uvedl, že vydaná rozhodnutí prvoinstančního správního orgánu i původního žalovaného jsou v souladu s platnými právními předpisy, byla vydána orgány k tomu příslušnými, vycházejí ze spolehlivě zjištěného stavu věci a obsahují předepsané náležitosti.

V následně učiněné replice žalobce uvedl, že je rodinným příslušníkem občana Evropské unie, proto měl v době podání žádosti, resp. od 27. 2. 2006 nárok na dávky a služby sociální péče. Tvzení původního žalovaného, že žalobce tento nárok neměl, není pravdivým. Dále žalobce uvedl, že nezbytnou pomocí jednotlivci je taková pomoc, poskytnutím které příjmy tohoto jednotlivce jsou dorovnány do zákonem stanovené hranice životního minima, protože pokud jeho příjmy jsou pod touto hranicí, nastává pro jednotlivce stav hmotné nouze a státu vzniká povinnost pomoc, která je v tomto případě vždy pouze nezbytnou, poskytnout, což rozhodně není možné zajistit pomocí poukázek na nákup potravin v hodnotě 900,-Kč. Žalobce uvedl, že jeho nezbytné náklady na výživu v období od 1. 8. 2006 do 31. 8. 2006 dosahovaly 3.300,-Kč a nezbytné náklady na domácnost 840,-Kč. Dále uvedl, že poskytnutá dávka měla být vyplacena pouze v hotovosti nebo převodem na účet označený žalobcem nikoliv formou poukázek na nákup potravin. Postup správních orgánů tak byl v rozporu s ustanovením § 102 zákona o soc. zabezpečení a s § 6 zákona o soc. potřebnosti. Dále uvedl, že rozhodnutí správních orgánů obou stupňů jsou nepřezkoumatelná pro nedostatek důvodů.

Na tomto místě soud podotýká, že v dané věci již dvakrát Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodoval. Poprvé ve věci soud rozhodoval usnesením ze dne 26. 1. 2007, č. j. 42 Cad 11/2007 - 13, kterým byla žaloba dle ust. § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. s odkazem na ust. § 68 písm. e) v návaznosti na ust. § 70 písm. f) s. ř. s. odmítnuta, když soud tehdy shledal, že žalobou napadené rozhodnutí je vyloučeno ze soudního přezkumu. Toto usnesení soudu ovšem bylo ke kasační stížnosti žalobce rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2008, č. j. 4 Ads 88/2007 - 62, zrušeno a věc byla vrácena soudu k dalšímu řízení s tím,

že žalobou napadené rozhodnutí není vyloučeno ze soudního přezkumu, neboť je zcela nepochybné, že se nejedná o rozhodnutí, které by bylo možno podřadit po některou z kompetenčních výluk uvedených v § ust. 70 písm. a) až f) s. ř. s.

Podruhé ve věci soud rozhodoval rozsudkem ze dne 7. 2. 2011, č. j. 16 Cad 33/2008 – 87, kterým jednak pro nedůvodnost zamítl žalobu vůči rozhodnutí původního žalovaného ze dne 8. 11. 2006, č. j. 3729/SZ/2006, ev. č.: 145736/2006, ohledně podjatosti pracovnice prvoinstančního správního orgánu p. N., a jednak zrušil rozhodnutí původního žalovaného Krajského úřadu Ústeckého kraje, odbor sociálních věcí a zdravotnictví, ze dne 8. 11. 2006, č. j. 3729/SZ/2006-2, ev. č. 145734/2006, a rozhodnutí Magistrátu města Mostu ze dne 15. 9. 2006, č. j. OSV/555/06/Nv/9567/06, a věc byla původnímu žalovanému vrácena k dalšímu řízení, přičemž Krajský úřad Ústeckého kraje tímto rozhodnutím zamítl odvolání proti uvedenému prvoinstančnímu rozhodnutí Magistrátu města Mostu o poskytnutí věcné dávky formou potravinových poukázek ve výši 900,-Kč podle § 8a zákona o soc. potřebnosti, a to s odůvodněním, že rodině žalobce je poskytována měsíčně se opakující dávka sociální péče a otázka společného posuzování rodiny, jejíž jeden člen neplní podmínky pro poskytování dávky, již byla několikrát řešena; naposledy se jí zabývalo Ministerstvo práce a sociálních věcí. Původní žalovaný poukázal na ust. § 8a zákona o soc. potřebnosti, podle něhož občan, který nesplňuje podmínky pro poskytování dávek sociální péče podle tohoto zákona a jemuž hrozí vážná újma na zdraví, může být poskytnuta v nezbytném rozsahu pomoc, a to formou věcné nebo peněžité dávky, popřípadě služby sociální péče a konstatoval, že se nejedná o dávku nárokovou, ale fakultativní, která zajišťuje pomoc v nezbytném rozsahu a proto je také zcela v kompetenci správního orgánu, který ji přiznal, rozhodnout, jakým způsobem bude poskytnuta. Původní žalovaný uzavřel, že prvoinstanční správní orgán postupoval v souladu s právními předpisy.

Krajský soud při posouzení žalobních námitek v zamítavé části rozsudku ze dne 7. 2. 2011, které se týkalo rozhodnutí původního žalovaného Krajského úřadu Ústeckého kraje, odbor sociálních věcí a zdravotnictví, ze dne 8. 11. 2006, č. j. 3729/SZ/2006, ev. č.: 145736/2006, ohledně podjatosti pracovnice prvoinstančního správního orgánu p. Novákové, dospěl k závěru, že žaloba není v tomto směru důvodná, přičemž soud se ztotožnil s názorem původního žalovaného i představeného pracovnice prvoinstančního správního orgánu p. Novákové, že v daném případě nebyly shledány důvody pro vyslovení podjatosti této pracovnice v předmětném správním řízení, jehož účastníkem byl žalobce. Proto v této části žalobu pro nedůvodnost ve smyslu ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

Krajský soud při posouzení žalobních námitek ve zrušující části rozsudku ze dne 7. 2. 2011, které se týkalo rozhodnutí původního žalovaného Krajského úřadu Ústeckého kraje, odbor sociálních věcí a zdravotnictví, ze dne 8. 11. 2006, č. j. 3729/SZ/2006-2, ev. č. 145734/2006, a rozhodnutí Magistrátu města Mostu ze dne 15. 9. 2006, č. j. OSV/555/06/Nv/9567/06, předně konstatoval, že rozhodnutí původního žalovaného nelze považovat za nepřezkoumatelné. Krajský soud se však neztotožnil s názorem původního žalovaného, že při posuzování, zda má žalobce nárok na poskytování dávek sociální péče, je třeba do okruhu oprávněných osob podle ust. § 5 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pomoci v hm. nouzi“), tj. osob majících nárok na dávky sociální péče při splnění zákonných podmínek, zahrnout již pouze žalobcovu manželku a jejich 5 nezletilých dětí a nikoliv i žalobce. Dle krajského soudu mezi účastníky řízení nebylo žádného sporu o tom, že rodinu žalobce tvoří sedm osob, a to žalobce, jeho manželka a jejich pět nezletilých dětí, neboť spolu trvale žijí a společně uhrazují náklady na své potřeby. Dále dle krajského soudu nebylo žádného sporu ohledně osobních poměrů manželky žalobce, tedy že je českou státní občankou a že žalobce je státním příslušníkem Ruské federace a oba společně se svými pěti nezletilými dětmi bydlí v České republice, na

adrese „X“. Krajský soud dále uvedl, že je mu z úřední činnosti známo, že žalobce je hlášen na území České republiky k pobytu podle zvláštního právního předpisu po dobu delší než 3 měsíce, což ostatně nerozporoval ani původní žalovaný. Na základě těchto skutečností, tj. že žalobce je sice z nečlenského státu Evropské unie, ovšem zároveň je díky uzavření sňatku s manželkou, která je občankou České republiky a tedy i občankou Evropské unie, rodinným příslušníkem občana členského státu Evropské unie, dospěl krajský soud na rozdíl od původního žalovaného k závěru, že žalobce měl být zahrnut do okruhu oprávněných osob ve smyslu ust. § 5 odst. 1 písm. e) zákona o pomoci v hm. nouzi. Uvedené ustanovení nelze podle krajského soudu vykládat tak, že se vztahuje jen na rodinné příslušníky osob, kteří jsou občany jiných členských států Evropské unie. Při tomto výkladu by totiž při výpočtu dávek sociální péče nesporně docházelo k diskriminaci českých občanů, jejichž rodinní příslušníci jsou z nečlenského státu Evropské unie, oproti rodinným příslušníkům občanů jiného členského státu Evropské unie než je Česká republika, kteří jsou také z nečlenského státu Evropské unie. Krajský soud dovodil, že občané České republiky musí mít stejná práva jako občané jiných členských států Evropské unie a stejná práva musí mít i jejich rodinní příslušníci. S rozlišováním mezi občany České republiky a ostatními občany Evropské unie nelze souhlasit i s ohledem na čl. 17 Smlouvy o založení Evropských společenství, podle něhož občané České republiky a občané ostatních členských států představují jednotnou skupinu občanů Evropské unie. Krajský soud v této souvislosti odkázal i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 7. 2008, č. j. 4 Ads 40/2008 - 73. Na základě uvedeného dospěl krajský soud k závěru, že rozhodnutí správních orgánů obou stupňů jsou nezákonná, neboť v nich byl nesprávně zaujat názor, že žalobce neměl být zahrnut do okruhu oprávněných osob ve smyslu ust. § 5 zákona o pomoci v hm. nouzi. Rozhodnutí obou správních orgánů proto podle ust. § 78 odst. 1 a 3 s. ř. s. zrušil a věc vrátil původnímu žalovanému k dalšímu řízení.

Ke kasační stížnosti původního žalovaného směřující výlučně do zrušující části rozsudku ze dne 7. 2. 2011, která se týkala rozhodnutí původního žalovaného Krajského úřadu Ústeckého kraje, odbor sociálních věcí a zdravotnictví, ze dne 8. 11. 2006, č. j. 3729/SZ/2006-2, ev. č. 145734/2006, a rozhodnutí Magistrátu města Mostu ze dne 15. 9. 2006, č. j. OSV/555/06/Nv/9567/06, byl ovšem tento rozsudek krajského soudu ze dne 7. 2. 2011 rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2011, č. j. 4 Ads 79/2011 - 118, zrušen v této části spolu s výrokem o náhradě nákladů řízení a věc byla vrácena krajskému soudu k dalšímu řízení, neboť Nejvyšší správní soud se neztotožnil se všemi závěry krajského soudu vyslovenými ve vztahu k těmto rozhodnutím a také ve vztahu k náhradě nákladů účastníků předmětného soudního řízení. Zamítavý výrok rozsudku ze dne 7. 2. 2011, který se týkal rozhodnutí původního žalovaného Krajského úřadu Ústeckého kraje, odbor sociálních věcí a zdravotnictví, ze dne 8. 11. 2006, č. j. 3729/SZ/2006, ev. č.: 145736/2006, ohledně podjatosti pracovnice prvoinstančního správního orgánu p. N., tedy Nejvyšší správní soud ponechal nedotčen, neboť vůči němu nebyla podána kasační stížnost žalobcem, u něhož tento procesní postup, a to výlučně, přicházel v úvahu. Z tohoto důvodu se soud tímto rozhodnutím ohledně podjatosti příslušné pracovnice v dalším řízení již nezabýval, neboť o tomto rozhodnutí bylo již soudem pravomocně rozhodnuto.

Nejvyšší správní soud se ve svém dílčím zrušujícím rozsudku ze dne 31. 10. 2011 nejprve zabýval zjištěním, jaký dopad na zákonnost napadeného rozsudku má pochybení krajského soudu, spočívající v tom, že na daný případ nesprávně aplikoval ust. § 5 odst. 1 písm. e) zákona o pomoci v hm. nouzi – tedy zákona č. 111/2006 Sb., ačkoliv rozhodnutí správního orgánu prvního stupně bylo vydáno dne 15. 9. 2006 a rozhodnutí žalovaného dne 8. 11. 2006, přičemž zákon č. 111/2006 Sb. nabyl účinnosti až dne 1. 1. 2007 a nebyl tedy účinný v době vydání přezkoumávaných správních rozhodnutí. Správně měl aplikovat ust.

§ 103 odst. 1 zákona o soc. zabezpečení – tedy zákona č. 100/1988 Sb. Při hodnocení důsledků tohoto pochybení na zákonnost zrušujícího rozsudku krajského soudu ze dne 18. 4. 2011 vycházel Nejvyšší správní soud z usnesení rozšířeného senátu tohoto soudu ze dne 28. 7. 2009, č. j. 8 Afs 51/2007 – 87, který je dostupný na www.nssoud.cz, přičemž dovodil, že uvedené pochybení krajského soudu nepředstavuje samo o sobě důvod, pro který by Nejvyšší správní soud musel dotyčnou zrušující část rozsudku tohoto soudu ze dne 7. 2. 2011 zrušit.

Dále Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem konstatoval ve svém dílčím zrušujícím rozsudku ze dne 31. 10. 2011, že ust. § 103 odst. 1 zákona o soc. zabezpečení je třeba vykládat tak, že za rodinné příslušníky občanů členského státu Evropské unie se považují i rodinní příslušníci státních občanů České republiky. Původní žalovaný dle Nejvyššího správního soudu přitom toto v podané kasační stížnosti nezpochybnil, přičemž uvedený závěr potvrzuje i ust. § 15a zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, zmíněný v poznámce pod čarou k § 103 odst. 1 zákona o soc. zabezpečení, podle něhož se ustanovení zákona č. 326/1999 Sb. týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie vztahují i na cizince, který je rodinným příslušníkem státního občana České republiky. Nejvyšší správní soud pro úplnost odkázal i na své závěry obsažené v rozsudku ze dne 23. 7. 2008, č. j. 4 Ads 40/2008 - 73, který je publikovaný ve Sbírce rozhodnutí NSS pod č. 1708/2008.

Nejvyšší správní soud se dále ztotožnil i se závěrem krajského soudu v tom směru, že zvláštním právním předpisem, o němž hovoří ust. § 103 odst. 1 zákona o soc. zabezpečení není jen nutně zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, uvedený v poznámce pod čarou (č. 71, č. 72), když jím může být i zákon č. 325/1999 Sb., o azylu. K tomu Nejvyšší správní soud doplnil, že smyslem ust. § 103 odst. 1 zákona o soc. zabezpečení je vyloučit nárok na dávky u těch osob, které jsou oprávněny k pobytu na území České republiky pouze krátkodobě, tj. po dobu nepřesahující 3 měsíce. Ke splnění podmínky pro nárok na dávku je tedy nezbytný právní titul k pobytu na území České republiky po dobu delší než 3 měsíce, založený zvláštním právním předpisem. Tím je ve většině případů právě zákon č. 326/1999 Sb. Nelze však vyloučit, že takovýto právní titul může být založen i jiným právním předpisem, např. zákonem č. 325/1999 Sb., o azylu, jehož aplikace se žalobce v předmětné věci dovolával. V návaznosti na právě uvedené pak Nejvyšší správní soud konstatoval, že z ust. zákona č. 325/1999 Sb. vyplývá, že pokud by měl být právní titul žalobce k pobytu na území České republiky odpovídající ust. § 103 odst. 1 zákona o soc. zabezpečení založen zákonem č. 325/1999 Sb., muselo by se v době rozhodování správních orgánů jednat o vízum udělené podle § 78b, neboť pouze v tomto případě byla splněna podmínka hlášení k pobytu v délce nad 3 měsíce. Pouhá skutečnost, že žalobce byl žadatelem o azyl, resp. o udělení mezinárodní ochrany, tudíž nepostačuje k závěru o tom, že splňoval podmínku podle § 103 odst. 1 zákona o soc. zabezpečení. Teprve na základě zjištění, na základě jakého konkrétního právního titulu (víza uděleného podle zákona č. 325/1999 Sb.) žalobce na území České republiky pobýval, by bylo možné posoudit, zda splňoval podmínku spočívající v hlášení k pobytu na území České republiky po dobu delší než 3 měsíce.

Důvodem pro zrušení zrušujícího výroku rozsudku krajského soudu ze dne 7. 2. 2011 ze strany Nejvyššího správního soudu byla skutečnost, že pokud se jedná o druhou podmínku pro nárok žalobce (žadatele o azyl) na dávky sociální péče, tedy jeho hlášení k pobytu na území České republiky podle zvláštního právního předpisu po dobu delší než 3 měsíce zakotvenou v ust. § 103 odst. 1 zákona o soc. zabezpečení, tak Nejvyšší správní soud v tomto směru zjistil, že krajský soud k této druhé podmínce pouze konstatoval, že je mu z úřední činnosti známo, že žalobce je hlášen na území České republiky k pobytu podle zvláštního

právního předpisu po dobu delší než 3 měsíce, a dále že tuto skutečnost nerozporoval ani původní žalovaný, v důsledku čehož se splněním této druhé podmínky již dále nezabýval. Krajský soud tedy považoval podmínku hlášeného pobytu za splněnou na základě toho, že žalobce byl žadatelem o azyl, tedy že byl hlášen k pobytu podle zákona č. 325/1999 Sb., zákona o azylu, přičemž žádnou konkrétní skutečnost týkající se pobytu žalobce na území České republiky krajský soud neuvedl. Ze soudního ani správního spisu, však dle názoru Nejvyššího správního soudu nevyplývá, jaké vízum bylo v době rozhodování správních orgánů žalobci uděleno, není zde založena ani jeho žádost o azyl, rozhodnutí ministerstva vnitra či správních soudů v této věci. Nejvyšší správní soud proto uzavřel, že v dané věci nebyl náležitě zjištěn skutkový stav věci nezbytný pro posouzení nároku žalobce na dávky sociální péče podle zákona o soc. zabezpečení, tudíž napadený zrušující výrok rozsudku krajského soudu ze dne 7. 2. 2011 zrušil spolu s výrokem o náhradě nákladů řízení a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

V novém soudním řízení správním je zdejší krajský soud podle ust. § 110 odst. 4 s. ř. s. vázán shora uvedenými právními názory Nejvyššího správního soudu obsaženými v jeho dílčím zrušujícím rozsudku ze dne 31. 10. 2011.

Po vydání dílčího zrušujícího rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2011 se ke krajskému soudu dne 9. 11. 2011 bez předvolání osobně dostavil žalobce se svojí manželkou, přičemž protokolárně učinili návrh na provedení dokazování ve věci, a to i výpisem z centrální evidence obyvatel ve vztahu k žalobci, jemuž bylo přiděleno rodné číslo „X“ a který by měl být v této evidenci registrován k pobytu v České republice.

Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení podle prvního dílu hlavy druhé s. ř. s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ustanoveních § 71 odst. 1 písm. c), d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. Z ní vyplývá, že soud přezkoumává rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v zákonem stanovené lhůtě. Povinností žalobce je tedy tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení odůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud z úřední povinnosti přihlídnout toliko k takovým vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají jeho nicotnost podle § 76 odst. 2 s. ř. s., avšak takové nedostatky nebyly v projednávané věci zjištěny.

S ohledem, že předchozí zrušující výrok rozsudku soudu ze dne 7. 2. 2011 byl bez dalšího celý zrušen výše citovaným rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2011 ze shora předestřených důvodů, krajský soud opětovně uvádí, že námitku žalobce ohledně nepřezkoumatelnosti rozhodnutí původního žalovaného pro nedostatečné zdůvodnění neshledal jakkoliv opodstatněnou. Již v předchozím svém rozsudku ze dne 7. 2. 2011 soud konstatoval, že původní žalovaný ve svém rozhodnutí blíže uvedl důvody, pro které bylo potvrzeno rozhodnutí prvoinstančního správního orgánu o přiznání žalobci jednorázové dávky sociální péče ve výši 900,- Kč formou poukázky k nákupu potravinového zboží. Původní žalovaný přitom detailně předestřel právní úpravu, která dle jeho názoru na dotýčný případ dopadá. Takto koncipované rozhodnutí dle názoru soudu proto nebylo nutné rušit pro nepřezkoumatelnost pro nedostatek odůvodnění.

Dále soud uvádí, že v daném případě s ohledem na závěry Nejvyššího správního soudu obsažené v jeho rozsudku ze dne 31. 10. 2011 je možno vycházet ze skutečnosti, že ust. § 103 odst. 1 zákona o soc. zabezpečení je třeba vykládat tak, že za rodinné příslušníky občanů členského státu Evropské unie se považují i rodinní příslušníci státních občanů České republiky. Původní žalovaný dle Nejvyššího správního soudu přitom toto v podané kasační stížnosti nezpochybnil, přičemž uvedený závěr potvrzuje i ust. § 15a zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, zmíněný v

poznámce pod čarou k § 103 odst. 1 zákona o soc. zabezpečení, podle něhož se ustanovení zákona č. 326/1999 Sb. týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie vztahují i na cizince, který je rodinným příslušníkem státního občana České republiky. Vedle toho je nutno vycházet ze skutečnosti, že zvláštním právním předpisem, o němž hovoří ust. § 103 odst. 1 zákona o soc. zabezpečení, může být i zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, neboť smyslem tohoto ustanovení zákona o soc. zabezpečení je vyloučit nárok na dávky u těch osob, které jsou oprávněny k pobytu na území České republiky pouze krátkodobě, tj. po dobu nepřesahující 3 měsíce. Dále je možno vycházet ze závěru Nejvyššího správního soudu, že vedle žalobce i původní žalovaný v předmětném soudním řízení shodně uváděl, že žalobce byl v době rozhodování původního žalovaného žadatelem o azyl. Dále je třeba vycházet ze skutečnosti, že rozhodnutí původního žalovaného a jemu předcházející prvoinstanční rozhodnutí může obstát jedině tehdy, pokud bude prokázáno, že nebyly splněny podmínky pro nárok na předmětnou dávku, a to pro absenci právního titulu k pobytu žalobce na území České republiky po dobu delší než 3 měsíce, který představuje vízum udělené žalobci podle § 78b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

V daném případě již Nejvyšším správním soudem bylo konstatováno, že ze soudního ani správního spisu nevyplývá, jaké vízum bylo žalobci v době rozhodování správních orgánů uděleno. Na základě této skutečnosti soud uvážil, že závěr původního žalovaného o tom, že je nutno zamítnout odvolání žalobce proti výše citovanému prvoinstančnímu rozhodnutí o přiznání měsíčně se opakující dávky sociální péče, když žalobce nesplňuje podmínky pro poskytování dávek podle § 103 odst. 1 zákona o soc. zabezpečení, nemá dosud oporu ve správním spise a vyžaduje rozsáhlé doplnění skutkového stavu ohledně toho, jaké vízum bylo žalobci v době rozhodování správních orgánů uděleno. Této skutečnosti ostatně koresponduje i fakt, že žalobce spolu se svojí manželkou v následném soudním řízení vznesli návrhy na provedení masivního dokazování v souvislosti se žalobcovým pobytem na území České republiky díky jeho účasti v azylové proceduře. S ohledem na skutečnost, že tato otázka, která má zásadní význam pro posouzení předmětné žádosti žalobce o poskytnutí jednorázové dávky ve výši 4.140,-Kč nebyla jakkoliv dosud řešena správními orgány, soud ve smyslu ust. § 52 odst. 1 s. ř. s. nepřikročil k masivnímu dokazování, jak navrhoval žalobce se svojí manželkou. Soud je toho názoru, že v opačném případě by tím nepřípustně nahrazoval činnost správních orgánů a zasahoval do jejich činnosti.

S ohledem na zjištění, že rozhodnutí původního žalovaného nemá dosud oporu ve správním spise a vyžaduje rozsáhlé doplnění skutkového stavu ohledně toho, jaké vízum bylo žalobci v době rozhodování správních orgánů uděleno, soud ve smyslu ust. § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. ve výroku rozsudku ad I. přikročil ke zrušení rozhodnutí původního žalovaného a zároveň v souladu s ust. § 78 odst. 4 s. ř. s. rozhodl o tom, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení, v němž je dle ust. § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán právním názorem soudu výše uvedeným. V dalším řízení bude zapotřebí prokázat, zda v době rozhodné měl či neměl žalobce uděleno vízum podle § 78b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. V této souvislosti soud pro úplnost směrem k žalovanému připomíná, že u Krajského soudu v Ústí nad Labem je v současné době vedeno pod sp. zn. 75 Az 2/2012 řízení o žalobě žalobce ve věci jeho žádosti o azyl.

Dále soud podotýká, že o žalobě rozhodl s ohledem na hospodárnost řízení bez jednání, třebaže právní zástupce žalobce navrhoval nařízení jednání, když rozhodnout ve věci bez jednání soudu výslovně umožňovala dikce ust. § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Žalobce měl v projednávané věci plný úspěch, a proto soud podle ust. § 60 odst. 1 věta první ve spojení s ust. § 110 odst. 3 s. ř. s. uložil žalovanému povinnost zaplatit mu do třiceti dnů od právní moci rozsudku náhradu nákladů řízení o žalobě a kasačních stížnostech proti výše zmiňovanému usnesení a rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ve výši 137,-Kč.

Tato částka je tvořena částkou 71,-Kč za vyhotovení příslušného počtu žalob a dalších podání žalobkyně a jejich příloh a částkami 25,-Kč, 22,-Kč a 19,-Kč za poštovné (podání žaloby, kasační stížnosti proti odmítavému usnesení a jejího doplnění). Žádné další náklady řízení žalobci nevznikly.

Žalobci byl pro toto soudní řízení (a to již ve stádiu řízení o kasační stížnosti vůči odmítavému usnesení ze dne 26. 1. 2007) ustanoven advokát, a proto v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Proto soud ve výroku rozsudku ad III. rozhodl s odkazem na ust. § 35 odst. 8 s. ř. s. o určení odměny tomuto advokátovi Mgr. Václavu Mímránkovi za zastupování žalobce za celé soudní řízení, a to ve výši 1.936,-Kč. Tato částka se skládá z částky 1.000,- Kč za 2 úkony právní služby po 500,-Kč podle § 7 v návaznosti na § 9 odst. 2 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb ve znění do 31. 12. 2012 [replika - § 11 odst. 1 písm. d) a vyjádření ke kasační stížnosti vůči zrušujícímu výroku rozsudku ze dne 7. 2. 2011 - § 11 odst. 1 písm. d)]; z částky 600,- Kč za s tím související 2 režijní paušály po 300,- Kč podle ust. § 13 odst. 1, odst. 3 vyhl. Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb. ve znění po 1. 9. 2006 a z částky 336,-Kč představující 21% DPH, kterou je advokát podle zvláštního právního předpisu povinen odvést z odměny za zastupování a náhrad, jež byly vyjmenovány. Tato částka bude ustanovenému právnímu zástupci žalobce vyplacena z účtu Krajského soudu v Ústí nad Labem do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku. Jiné úkony naplňující zákonné předpoklady pro přiznání odměny ve smyslu platné právní úpravy dané vyhl. Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb. ze strany právního zástupce žalobce učiněny nebyly.

O osvobození žalobce od povinnosti k zaplacení soudního poplatku, jak navrhoval žalobce, soud nerozhodoval, neboť předmětné soudní řízení je ve smyslu ust. § 11 odst. 1 písm. a) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ze zákona osvobozeno.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Ústí nad Labem dne 31. ledna 2013

JUDr. Markéta Lehká, Ph.D. v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
Markéta Kubová